

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Кафедра публічного управління, менеджменту інноваційної діяльності та дорадництва

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В.о. директора ННІ неперервної освіти і туризму

_____ д.ю.н., професор Іван ГРИЦЕНКО
« » _____ 2022р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри
публічного управління,
менеджменту інноваційної діяльності та
дорадництва

Протокол № 11 від « 25 » травня 2022 р.

В.о. завідувача кафедри:
_____ д.н.д.у., доцент Сергій ПРИЛПКО

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОПП «Дорадництво»
_____ д.е.н., професор Тетяна КАЛЬНА-ДУБІНЮК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ФІНАНСОВИЙ ТА ІНВЕСТИЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

Галузь знань 07 "Управління та адміністрування"

спеціальність 073 «Менеджмент»

освітньо-професійна програма «Управління інноваційною діяльністю»

Освітній ступінь: магістр

ННІ неперервної освіти і туризму

Розробники: професор кафедри публічного управління, менеджменту інноваційної діяльності та дорадництва, д.е.н., професор Витвицька О.Д., доцент кафедри публічного управління, менеджменту інноваційної діяльності та дорадництва, к.е.н., доцент Обиход К.О.

Київ – 2022 р.

1.Опис навчальної дисципліни «ФІНАНСОВИЙ ТА ІНВЕСТИЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Галузь знань	07 " Управління та адміністрування "	
Напрямок підготовки	07 " Управління та адміністрування "	
Спеціальність	073 «Менеджмент» освітньо-професійна програма «Управління інноваційною діяльністю»	
Освітньо-кваліфікаційний рівень	Магістр	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Нормативна	
Загальна кількість годин	_____150_____	
Кількість кредитів ECTS	_____5_____	
Кількість змістових модулів	_____2_____	
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	_____ - _____ (назва)	
Форма контролю	Іспит	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	_____	_____
Семестр	_____ - _____	_____2_____
Лекційні заняття	_____ - _____ год.	_____8_____ год.
Практичні, семінарські заняття	_____ - _____ год.	_____8_____ год.
Лабораторні заняття	_____ - _____ год.	_____ - _____ год.
Самостійна робота	_____ - _____ год.	_____134_____ год.
Індивідуальні завдання	_____ год.	_____ год.
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента –	_____ - _____ год. _____ - _____ год.	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: оволодіння шляхами розв'язку проблемних питань організації фінансових та інвестиційних операцій, ознайомлення зі специфікою проблем та протиріч функціонування грошових потоків та методами і прийомами роботи фінансового менеджера для здійснення професійного управління фінансовими активами суб'єктів виробничо-господарської діяльності, оволодіння практикою організації і управління інвестиційною діяльністю на підприємствах різних форм власності.

Завдання:

- засвоїти теоретичні основи фінансового та інвестиційного менеджменту;
- оволодіти методичні інструментарії фінансового та інвестиційного менеджменту;
- формувати теоретичні та практичні знання стосовно управління фінансовими відносинами, які виникають у ході операційної та інвестиційної діяльності підприємства;
- оволодіти основами [управління капіталом](#) підприємства;
- виробити навички з аналізу фінансової звітності підприємства;
- здійснювати вибір [ефективних](#) форм [інвестування](#) у відповідності до стратегічних напрямків інвестиційної діяльності підприємства;
- проводити аналіз і здійснювати економічне і фінансове обґрунтування доцільності реальних та фінансових інвестицій.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: форми організації бізнесу, здійснювати оцінку облігацій, привілейованих та простих акцій, проводити аналіз кредитоспроможності клієнтів, аналізувати структуру короткострокового фінансування та ін.

вміти: здійснювати фінансові розрахунки; творчо застосовувати принципи, механізми і методи ефективного фінансового та інвестиційного управління підприємством; професійно робити відповідні висновки та приймати управлінські рішення з фінансово-інвестиційних питань.

Набуття компетентностей:

загальні компетентності (ЗК): здатність генерувати нові ідеї (креативність); здатність до адаптації та дії в новій ситуації, готовність нести відповідальність за прийняті рішення в інноваційному процесі; знання теорії, закономірностей, методів (алгоритмів) і способів інноваційної діяльності, що достатні для формування та впровадження власної моделі інноваційного бізнесу; здатність застосовувати інформаційні і комунікаційні технології для пошуку та аналізу науково-технічної інформації, організації наукових досліджень; здатність формувати систему критеріїв інноваційної продукції...

фахові (спеціальні) компетентності (ФК): здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу явищ та процесів в управлінні інноваціями; здатність до аналізу сучасних напрямів, трендів розвитку галузей н/г, синтезу нових ідей та їх впровадження; здатність використовувати професійно-профільні знання для створення інноваційних організацій різних типів: малі інноваційні підприємства, впроваджувальні та інжинірингові фірми, інноваційні бізнес – інкубатори, інноваційні технологічні центри, технопарки, консалтингові компанії; здатність організовувати та розвивати зовнішньоекономічні зв'язки в інноваційному середовищі; знати фінансові показники інноваційної діяльності за сучасними методиками з урахуванням галузевих, регіональних, корпоративних особливостей та прогнозів.....

3. Програма та структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи організації фінансового менеджменту

Тема 1. Теоретичні та організаційні основи фінансового менеджменту

Сутність фінансового менеджменту. Необхідність і значення фінансового менеджменту. Принципи фінансового менеджменту. Умови ефективного функціонування фінансового менеджменту. Мета фінансового менеджменту. Задачі фінансового менеджменту. Об'єкти фінансового менеджменту. Функції фінансового менеджменту. Базові показники, які використовуються в фінансовому менеджменті.

Організація фінансового менеджменту. Особливості організації фінансового менеджменту залежно від форми організації бізнесу і сфери діяльності.

Тема 2. Аналіз фінансової звітності підприємства

Види фінансової звітності підприємства та методи її аналізу. Аналіз балансу підприємства. Аналіз звіту про фінансові результати. Аналіз звіту про рух грошових коштів. Інформаційне забезпечення фінансового менеджменту. Ефективність фінансової інформації. Фінансова звітність як основне джерело фінансової інформації.

Тема 3. Управління оборотним капіталом

Економічна сутність капіталу підприємства та його класифікація. Управління власним капіталом підприємства. Управління позичковим капіталом підприємства. Оборотний капітал або оборотні (поточні) активи. Склад оборотних активів.

Тема 4. Управління прибутком

Зміст та завдання управління прибутком підприємства. Управління процесом формування прибутку підприємства. Управління процесом розподілу прибутку підприємства. Управління формуванням операційного прибутку підприємства. Фактори, які впливають на формування операційного прибутку. Операційний леверидж. Гранична виручка і граничні витрати. Точка беззбитковості. Оптимізація цінової політики підприємства. Максимізація прибутку підприємства. Дивідендна політика підприємства.

Тема 5. Управління грошовими коштами

Поняття грошових потоків підприємства та їх класифікація. Принципи управління грошовими потоками підприємства. Планування грошових потоків підприємства. Оптимізація грошових потоків капіталу.

Змістовий модуль 2. Теоретичні та прикладні засади інвестування

Тема 6. Теоретичні основи інвестиційного менеджменту

Класифікація інвестицій. Мета інвестиційного менеджменту. Сутність і завдання інвестиційного менеджменту. Система організаційного забезпечення інвестиційного менеджменту. Етапи формування «центрів інвестицій». Система інформаційного забезпечення інвестиційного менеджменту на підприємстві. Система показників інформаційного забезпечення інвестиційного менеджменту. Методичний інструментарій оцінки в інвестиційних розрахунках вартості грошей у часі. Майбутня вартість грошей. Теперішня

вартість грошей. Методичний інструментарій урахування в інвестиційних розрахунках фактора інфляції. Дефляція. Темп інфляції. Премія за інфляцію.

Тема 7. Характеристика інвестиційного ринку

Характеристика інвестиційного ринку. Інвестиційний клімат. Інвестиційна привабливість об'єктів ринку інвестицій. Методичний інструментарій урахування в інвестиційних розрахунках фактору ризику. Інвестиційний ризик. Інвестиційні ризики підприємства. Основні показники оцінки рівня ризику. Методичний інструментарій урахування в інвестиційних розрахунках фактора ліквідності. Критерії оцінки рівня ліквідності. Показники оцінки впливу рівня ліквідності інвестицій під час обґрунтування інвестиційних рішень.

Тема 8. Сутність фінансових інвестицій

Економічна сутність інвестицій та інвестиційної діяльності підприємства, форми їх здійснення. Функції інвестиційного менеджменту на рівні держави. Місце інвестицій в економічній системі «підприємство». Поняття інвестиційної діяльності та її особливості. Інвестиційна діяльність підприємства. Суб'єкти інвестиційної діяльності. Учасники інвестиційної діяльності. Об'єкти інвестиційної діяльності. Форми державного регулювання інвестиційної діяльності підприємства. Протекціонізм національного інвестиційного ринку. Інвестиційний клімат держави. Фактори формування інвестиційного клімату держави. Сутність інвестиційного менеджменту, його місце в системі загального менеджменту підприємства. Система управління інвестиційною діяльністю. Принципи інвестиційного менеджменту. Фондова біржа.

Тема 9. Інвестиційна привабливість

Інвестиційна привабливість регіонів України. Рівень загальноекономічного розвитку регіону. Рівень розвитку інвестиційної інфраструктури регіону. Демографічна характеристика регіону. Інвестиційна привабливість окремої сфери діяльності(галузі). Інвестиційна привабливість окремого підприємства (фірми). Роль реального інвестування у забезпеченні економічного розвитку підприємства. Характеристика основних форм реальних інвестицій підприємства - придбання цілісних майнових комплексів, нове будівництво, перепрофілювання, реконструкція, модернізація, придбання окремих видів матеріальних і нематеріальних активів, інвестування в приріст запасів матеріальних обігових активів, інноваційне інвестування.

Тема 10. Управління інвестиційною діяльністю

Державне регулювання інвестиційної діяльності. Методи державного регулювання інвестиційних процесів. Пряма дія держави на інвестиційний процес. Методичні засади дослідження інвестиційної привабливості підприємств. Життєвий цикл підприємства, його вплив на інвестиційну привабливість. Аспекти характеристики фінансового стану підприємств при оцінці їх інвестиційної привабливості. Рівень ліквідності активів, рівень оборотності активів, ефективність управління боргами, рівень ринкової вартості. Алгоритм розрахунку показників, їх економічний зміст. Детермінований факторний аналіз, його інформаційна база і критерії оцінки інвестиційної привабливості підприємств. Поняття інвестиційного проекту, їх класифікація. Капітальні вкладення як форма реального інвестування.

4. Структура навчальної дисципліни «Фінансовий та інвестиційний менеджмент»

– повного терміну денної і заочної форми навчання;

Назви модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовний модуль 1. Теоретико-методологічні основи організації фінансового менеджменту												
Тема 1. Теоретичні та організаційні основи фінансового менеджменту.							13	0,5	0,5			12
Тема 2. Аналіз фінансової звітності підприємства							15	0,5	0,5			14
Тема 3. Управління оборотним капіталом							16	1	1			14
Тема 4. Управління прибутком							14	1	1			12
Тема 5. Управління грошовими коштами							14	1	1			12
Разом за модулем 1							72	4	4			64
Модуль 2. Теоретичні та прикладні засади інвестування												
Тема 6. Теоретичні основи інвестиційного							15	0,5	0,5			14
Тема 7. Характеристика інвестиційного ринку							15	0,5	0,5			14
Тема 8. Сутність фінансових інвестицій							16	1	1			14
Тема 9. Інвестиційна привабливість							16	1	1			14
Тема 10. Управління інвестиційною діяльністю							16	1	1			14
Разом за модулем 2							78	4	4			70
Усього годин							150	8	8			134

5. Теми практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Ефективність фінансової інформації.	1
2	Управління оборотним капіталом	1
3	Управління процесом формування прибутку підприємства	1
4	Оптимізація грошових потоків капіталу	1
5	Оптимізація ризику в інвестиційній діяльності	1
6	Механізми підтримки інвестиційного ринку та фінансових інвестицій	1
7	Обґрунтування інвестиційної привабливості	2
	Всього:	8

6. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

Змістовний модуль 1

1. Сутність, мета і задачі фінансового менеджменту.
2. Основні елементи фінансового менеджменту.
3. Зміст фінансової роботи на підприємстві та її організація.
4. Функції та завдання фінансового менеджменту.
5. Фінансовий механізм підприємства та його структура.
6. Сутність та принципи формування системи організаційного
7. забезпечення фінансового менеджменту.
8. Функціональна побудова центрів управління фінансовою діяльністю підприємств різних розмірів.
9. Сутність та призначення системи інформаційного забезпечення фінансового менеджменту.
10. Система показників інформаційного забезпечення фінансового менеджменту, що формуються із зовнішніх джерел.
11. Система показників інформаційного забезпечення фінансового менеджменту, що формуються із внутрішніх джерел.

Змістовний модуль 2

1. Динаміки фактичного і реального ВВП в Україні
2. ВВП за категоріями використання
3. Інвестицій в основний капітал за джерелами фінансування;
4. Технологічної структури інвестицій в основний капітал;
5. Відтворювальної структури інвестицій в основний капітал;
6. Інвестицій в основний капітал за галузями економіки;
7. Інвестицій в основний капітал за галузями НМГ;
8. Прямих іноземних інвестицій в Україну.
9. Управління реальними інвестиціями підприємства.
10. Управління фінансовими інвестиціями підприємства.
11. Особливості управління інноваційними інвестиціями підприємства.

Тести

1. До основних концепцій фінансового менеджменту відносяться концепції:
 - а) компромісу між прибутковістю і ризиком;
 - б) грошового потоку;
 - в) вартості капіталу;
 - г) альтернативності витрат;
 - д) всі варіанти вірні.
2. Система управління фінансами організації - це:
 - а) фінансова політика;
 - б) фінансова стратегія;
 - в) фінансова тактика;
 - г) фінансовий механізм.
3. Теорія «синиці в руках» стверджує:
 - а) вартість організації максимізується виплатою дивідендів;
 - б) вартість організації не залежить від дивідендної політики;
 - в) дивідендна політика не впливає на необхідну інвесторами норму прибутку;
 - г) інвестори воліють отримувати дохід від приросту капіталу, а не у вигляді дивідендів.
4. Фінансова стратегія - це:
 - а) визначення довготривалого курсу в області корпоративних фінансів, спрямованого на реалізацію місії;
 - б) вирішення завдань конкретного етапу розвитку фінансів;
 - в) розробка нових методів розподілу грошових коштів.
5. Структура оборотних коштів - це:
 - а) сукупність елементів, що утворюють оборотні фонди і фонди обігу;
 - б) співвідношення окремих елементів оборотних виробничих фондів і фондів обігу;
 - в) сукупність предметів праці і засобів праці;
 - г) сукупність грошових ресурсів.
6. Яке з визначень найповніше розкриває суть терміну «інвестиційна стратегія»?
 - а) довгостроковий план інвестиційної діяльності;
 - б) система довгострокових цілей інвестиційної діяльності;
 - в) перспективні цілі розвитку інвестиційної діяльності.
7. Чи можна вважати інвестиційну стратегію підприємства його довгостроковим планом розвитку?
 - а) так;
 - б) ні;
 - в) частково.
8. Визначте майбутню суму вкладу по складних процентах за рік за таких умов:
 - початкова сума – 1000 у.о.;
 - відсоткова ставка, що нараховується щоквартально – 5%.
9. Визначте початкову суму вкладу по складних процентах (за рік) за таких умов:
 - отримана сума – 1000 у.о.;
 - відсоткова ставка, що нараховується щоквартально – 5%.
10. Визначте початкову суму вкладу по простих процентах (за рік) за таких умов:
 - отримана сума-1000 у.о.;
 - відсоткова ставка, що нараховується щоквартально – 5%.

7. Методи навчання

Під час викладання дисципліни «Фінансовий та інвестиційний менеджмент» застосовуються наступні методи навчання:

I. Методи організації і самоорганізації навчально-пізнавальної діяльності:

- словесні (лекція, пояснення, семінарське заняття),
- наочні (ілюстрація, демонстрація),
- практичні (дослідження, практичні роботи, реферати, індивідуальні

семестрові завдання)

- опрацювання літературних джерел;

1.2. Методи навчання за логікою передачі і сприймання навчальної інформації:

- індуктивні (від одиничного до загального, від конкретного до абстрактного)
- дедуктивні (сприяють засвоєнню навчального матеріалу на основі узагальнень);

1.3. Методи навчання за рівнем самостійності (напруженості) пізнавальної діяльності, якого досягають студенти, працюючи за схемою навчання, запропонованою викладачем:

- репродуктивний,
- проблемний,
- частково-пошуковий,
- дослідницький;

1.4. Методи навчання за ступенем керівництва навчальною роботою

- навчальна робота під керівництвом викладача (практична робота в аудиторії);

- самостійна робота студента;

II. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності

- ділова або рольова гра,
- дискусія,
- «мозкова атака», баскет-метод,
- аналіз конкретних ситуацій,
- проблемна лекція.

8. Форми контролю

При вивченні дисципліни «Фінансовий та інвестиційний менеджмент» застосовуються наступні методи контролю: усний і письмовий. Контроль з дисципліни складається з поточного контролю, який проводиться у формі усного опитування або письмового експрес-контролю на заняттях, у формі виступів студентів при обговоренні питань, тощо. Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією для визначення модульної оцінки і враховуються при визначенні підсумкової залікової оцінки з дисципліни.

Поточний контроль здійснюється під час проведення модульного контролю.

Підсумковий контроль засвоєння модулів здійснюється по їх завершенню на підсумкових заняттях.

Формами контролю засвоєння основного матеріалу курсу визначаються:

1. Опитування студентів під час проведення практичних занять.
2. Контрольні письмові роботи (тести) в аудиторії на практичних заняттях (0.5 год. на тест) як результат засвоєння матеріалу попередніх тем (в elearn)
3. Індивідуальні завдання для самостійного опрацювання додаткового матеріалу по тематиці курсу (в elearn)
4. Екзаменаційне завдання як результат вивчення всього курсу (в elearn)

Шкала оцінювання

1. Таблиця розподілу оціночних балів за виконання різних видів навчальної діяльності з кожного модуля та «вага» кожного модуля у загальній рейтинговій оцінці

Види навчальної діяльності	Розподіл оціночних балів	«Вага» кожного модуля у загальній рейтинговій оцінці, %
<i>Навчальна робота</i>		70
Модуль 1	100	35
Практична робота 1	15	35
Практична робота 2	10	
Практична робота 3	10	
Практична робота 4	10	
Самостійна робота 1	15	
Самостійна робота 2	10	
Тест до модуля 1	30	
Модуль 2	100	35
Практична робота 5	15	35
Практична робота 6	10	
Практична робота 7	10	
Практична робота 8	10	
Самостійна робота 3	15	
Самостійна робота 4	10	
Тест до модуля 2	30	
<i>Підсумкова атестація</i>	30	30

9. Розподіл балів, які отримують студенти. Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. № 1371)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

10. Рекомендована література

Основна

1. Управління інноваційною діяльністю: теорія і практика: колективна монографія/ за заг. ред. д.е.н., професора Витвицької О.Д. Київ: ТОВ «АГРАР МЕДІА ГРУП», 2021. 450 с.
2. Управління комерціалізацією інноваційної продукції аграрного сектору. Монографія. Витвицька О.Д., Коробка В.М. «Компрінт». 2016. 215с.
3. Фінансовий менеджмент. Васьківська К. В., Сич О. А. Навчальний посібник. Львів : «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2017. 236 с.
4. Фінансовий менеджмент. Методика розв'язання практичних завдань : навч. посіб. І.Г. Ганечко, Г.В. Ситник, В.С. Андрієць та ін. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. 244 с.
5. Інвестиційний менеджмент. Школа І.М., Вдовічен А.А., Верстяк О.М. Навчальний посібник. Чернівці: ЧТЕІ КНТЕУ. 368 с.
6. Інноваційно-інвестиційні процеси в аграрному секторі: нормативний аналіз та економетричні методи дослідження впливу на суспільний добробут: Монографія / Витвицька О.Д., Скрипниченко В.А., Семенов В.В., Куласць М.М. К.: ННЦ ІАЕ, 2009. 290с.

Додаткова

1. Про інноваційну діяльність. Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>
2. Про наукову і науково-технічну діяльність. Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>
3. Про інвестиційну діяльність. Закон України від 18.09.1991 № 1560–ХІІ (зі змін. та допов.) : URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text>
5. Сич О. А., Калічак. І. І. Дискримінантний аналіз і його застосування в прогнозуванні банкрутства підприємства. Молодий вчений. 2017. №2. С 333–339. <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/2/78.pdf>

11. Інформаційні ресурси

<https://rada.gov.ua>
<https://www.kmu.gov.ua>
<https://liga.net>
<http://www.ukrstat.gov.ua>
<https://www.sfii.gov.ua>
<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=508>